

POWIATOWY URZĄD PRACY W ŁOMŻY

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE ŁOMŻYŃSKIM I MIEŚCIE ŁOMŻA
W 2007 ROKU**

ŁOMŻA, KWIECIEŃ 2008 ROK

SPIS TREŚCI RAPORTU

	STR.
1. WSTĘP	3
2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	5
3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	16
4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	27
5. WNIOSKI	35

Powiatowy Urząd Pracy w Łomży jest jednostką samorządową wspólną dla dwóch powiatów: Miasta Łomży – na prawach powiatu grodzkiego i Powiatu Łomżyńskiego, funkcjonującą pod zwierzchnictwem Starosty Łomżyńskiego na mocy porozumienia zawartego w dniu 18 stycznia 2000 roku pomiędzy Prezydentem Miasta Łomża a Starostą Łomżyńskim.

Poniższy ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2007 rok opracowano oddzielnie dla każdego z powiatów, i jest diagnozą sytuacji na rynku pracy na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży.

1. WSTĘP

Utrzymująca się tendencja zmniejszania bezrobocia na lokalnych rynkach pracy nie spowodowała istotnych zmian występujących na nich zróżnicowań. W dalszym ciągu obserwuje wysokie niedopasowanie strukturalne podaży pracy do popytu na nią. Swobodne przemieszczanie się siły roboczej na rynkach pracy Unii Europejskiej pogłębiło niekorzystne zmiany w strukturze bezrobocia na lokalnych rynkach pracy. Coraz większym problemem staje się postępujący „drenaż” wyspecjalizowanej siły roboczej do Krajów Wspólnoty. Wśród osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy rośnie odsetek bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia, nie posiadających lub z umiejętnościami zawodowymi nie przystosowanymi do wymagań współczesnego rynku pracy, także nie potrafiących, z przyczyn mentalnych i osobowościowych, skutecznie nabyć umiejętności poszukiwania zatrudnienia. Powiększa się więc populacja bezrobotnych „trudnych” do reaktywacji zawodowej.

Priorytetem dla Publicznych Służb Zatrudnienia i instytucji zajmujących się aktywną polityką rynku pracy powinno być zwiększenie efektywności działań prowadzonych na rynku pracy. Realizacja tego założenia wymaga systematycznego, dokładnego i w dostatecznie długim przedziale czasowym monitorowania występujących dysproporcji i obserwowania zjawisk zachodzących na badanym rynku pracy.

Opracowany – wyniku podjętych działań – ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz wykazujących równowagę na lokalnym rynku pracy, winien pozwolić na:

- określenie realnego popytu na pracowników w zawodach i specjalnościach na lokalnym rynku pracy, a nie na siłę roboczą w ogóle;
- prognozowanie zmian na lokalnym rynku pracy w określonym czasie;
- skuteczne przeciwdziałanie bezrobociu poprzez skorelowanie systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych z potrzebami gospodarki obu powiatów;
- zwiększenie skuteczności ekonomicznej środków Funduszu Pracy poprzez zmniejszenie kosztów ponoszonych na szkolenie lub przekwalifikowanie zawodowe absolwentów szkół generujących bezrobotnych;
- opracowanie informacji o aktualnym i perspektywicznym zapotrzebowaniu na określone kwalifikacje, zawody i specjalności;
- formułowanie opinii i wniosków w sprawie struktury i treści kształcenia zawodowego, jak i, a może przede wszystkim kierunków szkoleń i przekwalifikowań zawodowych bezrobotnych finansowanych przez urzędy pracy.

Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest zbiór zawodów i specjalności osób bezrobotnych zarejestrowanych w danym urzędzie pracy oraz zaewidencjonowanych ofert pracy w zadanym przedziale czasowym .

Raport powinien być jednym z argumentów do merytorycznej dyskusji dla organów i instytucji zainteresowanych problematyką rynku pracy, w tym w szczególności dla starosty, wojewódzkiego urzędu pracy, dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych oraz instytucji szkoleniowych, a także członków Powiatowej Rady Zatrudnienia w wykonywaniu jednego z podstawowych działań ustawowych, czyli opiniowania kierunków kształcenia i zatrudnienia.

We wstępie niniejszego opracowania uzasadniono zasadność prowadzenia monitoringu zawodów nadwyżkowych i deficytowych na rynku pracy oraz wskazano źródła informacji. W części drugiej zdiagnozowano badany rynek pracy, ze szczególnym uwzględnieniem struktury zawodowej osób poszukujących pracy, a także struktury bezrobocia wg zawodów i grup zawodów. Oddzielnie zanalizowano zaewidencjonowane w badanym okresie czasu oferty pracy. Następnie zaprezentowano ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych występujących na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży.

Rozważania zakończono wnioskami, które mogą przyczynić się do zwiększenia efektywności działań podejmowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży, władze samorządowe, kuratoria i społecznych partnerów na rzecz kreowania pozytywnych zmian na lokalnym rynku pracy.

Raport ustalający bieżące rozmiary zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Łomżyńskim i Mieście Łomża opracowano w oparciu o źródła informacji będące w posiadaniu Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży, zawierające dane o liczbie osób bezrobotnych poszukujących pracy i zgłoszonych wolnych miejscach pracy według zawodów i specjalności:

- ✓ Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS – 01 – „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy. Stan za 2007 rok.
- ✓ Załącznik 3 do sprawozdania MPiPS – 01 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2007 rok”,

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie łomżyńskim i mieście Łomża w 2007 roku opracowano stosując jako podstawowe mierniki:

1. **Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,l}^k$).**

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$$\begin{aligned} W_{n,l}^k < 0,9 & \text{ to zawody nadwyżkowe,} \\ 0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1 & \text{ to zawody zrównoważone} \\ & \text{(wykazujące równowagę na rynku pracy),} \\ W_{n,l}^k > 1,1 & \text{ to zawody deficytowe} \end{aligned}$$

2. **Wskaźnik szansy uzyskania oferty w zawodzie k ($W_{s,l}^k$)**
3. **Wskaźniki struktury bezrobotnych według zawodów (grup zawodów) w 2007 roku (nie wymagają objaśnień).**

4. **Wskaźniki struktury bezrobotnych według PKD w 2007 roku.**
5. **Wskaźniki struktury ofert pracy według zawodów (grup zawodów) w 2007 roku.**
6. **Wskaźniki struktury ofert pracy według PKD w 2007 roku.**

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

MIASTO ŁOMŻA

W końcu 2007 roku w Mieście Łomża zarejestrowanych było ogółem 2935 bezrobotnych (**Tabela Nr 1**). Z tego 59,7% stanowiły kobiety (1752 osoby). Bezrobotni zarejestrowani w Łomży stanowili w tym czasie około 0,2% wszystkich zarejestrowanych w Polsce osób poszukujących pracy oraz 5,9% bezrobotnych zarejestrowanych w województwie podlaskim.

Tabela Nr 1. Bezrobotni w Mieście Łomża w końcu I półrocza 2007 roku

Kategorie bezrobotnych	Liczba bezrobotnych (w osobach)	Struktura bezrobotnych (w odsetkach)
Bezrobotni ogółem	2935	100,0
w tym kobiety	1752	59,7
Bezrobotni absolwenci* ogółem	148	100,0
w tym kobiety	83	56,1
Bezrobotni długotrwale	1721	100,0
w tym kobiety	1157	67,2

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 za miesiąc grudzień 2007 roku dla Miasta Łomży na prawach powiatu

* - pod pojęciem bezrobotny absolwent należy rozumieć bezrobotnego w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki

Z informacji o bezrobociu w Polsce w grudniu 2007 roku¹, opublikowanej przez Główny Urząd Statystyczny wynika, że sytuacja bezrobotnych kobiet w Łomży była gorsza niż w całym kraju. Odsetek bezrobotnych kobiet był bowiem wyższy o 1,5 punktu procentowego niż na krajowym rynku pracy. Bezrobotne kobiety wciąż pozostają w dużo trudniejszej sytuacji na rynku pracy niż bezrobotni mężczyźni.

Jednym z podstawowych powodów tego zjawiska – podobnie, jak w całym kraju – jest charakter bezrobocia wśród kobiet, a mianowicie jego długi czas trwania. O ile udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji osób poszukujących pracy w końcu 2007 roku kształtował się na poziomie 58,6%, to udział długotrwale bezrobotnych kobiet w populacji kobiet poszukujących pracy był bliski 66%.

¹ „Miesięczna informacja o bezrobociu w Polsce w grudniu 2007 roku”, Materiał na konferencję prasową w dniu 30 stycznia 2008 roku, Monitoring rynku pracy, GUS, Departament Pracy i Warunków Życia, www.stat.gov.pl.

Bezrobotni z miasta stanowili 59,3% wszystkich zarejestrowanych z obszaru działania urzędu pracy w Łomży.

Stopa bezrobocia na rynku pracy w Łomży wynosiła 13,3%² i stanowiła odpowiednio 116,7% średniej wartości stopy krajowej i 124,3%i Województwa Podlaskiego.

Na koniec 2007 roku w ewidencji bezrobotnych miasta Łomży zarejestrowanych było 148 bezrobotnych osób w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki, w tym 83 kobiety. Bezrobotni absolwenci stanowili 5,0% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych w mieście Łomża. Bezrobotne absolwentki stanowiły 56,1% tej subpopulacji. Oznacza to, że system edukacji bardziej w mieście Łomża sprzyja zatrudnianiu mężczyzn niż kobiet. Działaniem niezbędnym wydaje się zatem większe dopasowanie struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy w zawodach, w których znaczącą większość stanowią kobiety.

Wpływ na utrzymującą się przewagę kobiet, w subpopulacji bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, na lokalnym rynku pracy mogą mieć m. in. następujące przyczyny:

- kobiety, w porównaniu do mężczyzn, częściej dążą do podjęcia pracy w zawodzie wyuczonym;
- możliwe jest także występowanie niższej aktywności w poszukiwaniu pracy wśród kobiet w porównaniu do mężczyzn;
- czynniki osobowościowe, oraz niezrozumienie zasad kształcenia ustawicznego, umożliwiającego elastyczne dostosowywanie się do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców;
- niedostateczna promocja aktywnej postawy na rynku pracy oraz niedostosowany system kształcenia do wymagań pracodawców.

Ważnym indykatorem sytuacji na rynku pracy jest również wielkość napływu bezrobotnych w danym okresie.

W 2007 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zgłosiło się 3850 osób bezrobotnych z terenu miasta, z czego 48,2% stanowiły kobiety.

W tym samym czasie „odpływ” bezrobotnych z ewidencji urzędu pracy wyniósł 4625 osób i był większy od „napływu” o 775 osób.

Wskaźnik „napływu” (określony stosunkiem liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych do ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2007 roku) wynosił 131,2%, a „odpływu” – 157,6%. Tak wysokie poziomy wskaźników świadczą o dużej labilności sytuacji na rynku pracy.

Na koniec 2007 roku w Mieście Łomży zarejestrowanych było 1721 bezrobotnych pozostających bez pracy długotrwale, którzy stanowili 58,6% bezrobocia rejestrowanego w mieście. Wśród tej populacji aż 67,2% to bezrobotne kobiety. Bezrobotnych długotrwale pozostających bez pracy nie posiadających żadnych kwalifikacji zawodowych było 169 (w tym 108 kobiet, tj. 63,9%).

W ciągu 2007 roku w grupie nowo rejestrujących się bezrobotnych było ponadto 512 absolwentów, wśród których dominowały kobiety (60,4%). Wśród nich 169 osób, czyli 33,0% nie posiadało kwalifikacji. Najwięcej absolwentów, na koniec 2007 roku, było

² Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia według województw, podregionów i powiatów, Stan w końcu grudnia 2007 roku, GUS, www.stat.gov.pl.

zarejestrowanych w zawodach: specjalista ds. marketingu i sprzedaży (9 osób), sprzedawca – 8 osób, inżynier systemów komputerowych (7), inżynier rolnictwa (5), politolog, specjalista administracji publicznej, fryzjer damski, piekarz – po 4 osoby oraz ekonomista, specjalista ds. organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych, historyk, asystent ekonomiczny, mechanik pojazdów samochodowych – po 3 osoby. W pozostałych zawodach liczba bezrobotnych absolwentów nie przekraczała 2 osób, a udział ich wśród posiadających kwalifikacje zawodowe nie przekraczał 2,8%.

Kwalifikacje zawodowe bezrobotnych z terenu Łomży można przyporządkować do 29 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 217 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) i 421 grup zawodów i specjalności (kod 6 cyfrowy)³.

Zróżnicowanie podmiotów gospodarczych oraz brak w gospodarce sektora wiodącego na terenie miasta i w okolicy sankcjonują występowanie kilkuset grup zawodów i specjalności na lokalnym rynku pracy w Łomży.

Analizę struktury zawodowej osób bezrobotnych wykonano na podstawie danych statystycznych sporządzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży i zestawionych w **Tabeli Nr 2**. Uwzględniono tylko te grupy zawodów i specjalności (kod 6 cyfrowy), które w sposób znaczący wpływają na sytuację na lokalnym rynku pracy. Wybrano 51 grup, które liczebnie przekraczają 10 osób, a udział każdej z nich, w populacji bezrobotnych posiadających kwalifikacje, wynosi nie mniej niż 0,439%.

Uznano, że subpopulacje składające się z liczby bezrobotnych mniejszej niż 10 osób nie mają istotnego wpływu na sytuację na lokalnym rynku pracy.

Na koniec 2007 roku największą grupę – 656 osób, tj. około 22,4% wszystkich zarejestrowanych w urzędzie, tworzyli bezrobotni nie posiadający żadnych kwalifikacji zawodowych. Strukturę bezrobocia wg elementarnych grup zawodów przeanalizowano więc tylko dla populacji bezrobotnych posiadających kwalifikacje zawodowe.

Tylko w 2 grupach liczba bezrobotnych przekraczała 100 osób, 3 grupy tworzyły co najmniej 50, a mniej niż 100 bezrobotnych, 19 grup tworzyły subpopulacje o liczebności większej niż 20, a mniejszej niż 50 osób, 27 grup liczyły nie mniej niż 10 i nie więcej niż 20 osób. Liczebność pozostałych 369 grup, czyli 87,6% wynosiła nie więcej niż 10 bezrobotnych.

Udział tylko jednej z wyodrębnionych grup zawodowych w ogólnym bezrobociu rejestrowanego wg grup zawodów przekracza 10%. Świadczy to o bardzo wielkiej różnorodności umiejętności zawodowych bezrobotnych. Największą grupę stanowią sprzedawcy – 12,2%, która liczy 277 osób. Już udział kolejnej – asystenta ekonomicznego (zawód szkolny: technik ekonomista) – kształtuje się na poziomie 5,2%, a jej liczebność wynosi tylko 118 osób. Grupy tkaczy, krawców, sprzątaczek, pracowników biurowych i ślusarzy mają udział w ogólnym bezrobociu z kwalifikacjami w przedziale 2,2% do 2,6%. Udział pozostałych grup zawodowych jest nie większy niż 1,9%, a ich liczebność nie przekracza 44 osób.

W **Tabeli Nr 2** zamieszczono wybrane do analizy grupy zawodów i uszeregowano je malejąco wg struktury i liczebności.

Tabela Nr 2. Liczba i struktura bezrobotnych w mieście Łomży wg zawodów na koniec 2007 roku

³ „Klasyfikacja zawodów i specjalności”, Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.).

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura bezrobotnych ogółem	Liczba bezrobotnych powyżej 12 miesięcy razem	Struktura bezrobotnych powyżej 12 miesięcy razem
1.	"522107"	Sprzedawca	277	12,154	142	15,452
2.	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	118	5,178	45	4,897
3.	"743206"	Tkacz	59	2,589	30	3,264
4.	"743304"	Krawiec	59	2,589	32	3,482
5.	"913207"	Sprzątaczką	58	2,545	37	4,026
6.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	49	2,15	25	2,72
7.	"722204"	Ślusarz	49	2,15	20	2,176
8.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	44	1,931	7	0,762
9.	"742204"	Stolarz	43	1,887	8	0,87
10.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	42	1,843	10	1,088
11.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	38	1,667	25	2,72
12.	"311911"	Technik technologii drewna	37	1,624	9	0,979
13.	"321208"	Technik rolnik	36	1,58	14	1,523
14.	"712102"	Murarz	35	1,536	9	0,979
15.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	33	1,448	16	1,741
16.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	30	1,316	10	1,088
17.	"931301"	Robotnik budowlany	30	1,316	7	0,762
18.	"512201"	Kucharz	29	1,272	10	1,088
19.	"741203"	Piekarz	26	1,141	12	1,306
20.	"311502"	Technik mechanik	25	1,097	6	0,653
21.	"222105"	Inżynier rolnictwa	24	1,053	2	0,218
22.	"722304"	Tokarz	24	1,053	15	1,632
23.	"742207"	Stolarz meblowy	23	1,009	5	0,544
24.	"741201"	Cukiernik	21	0,921	11	1,197
25.	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	20	0,878	4	0,435
26.	"933104"	Robotnik magazynowy	20	0,878	7	0,762
27.	"343201"	Księgowy [samodzielny]	19	0,834	12	1,306
28.	"311204"	Technik budownictwa	18	0,79	8	0,87
29.	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	18	0,79	5	0,544
30.	"131901"	Kierownik małego przedsiębiorstwa gdzie indziej niesklasyfikowany	17	0,746	9	0,979
31.	"311913"	Technik technologii odzieży	16	0,702	4	0,435
32.	"915202"	Dozorca	16	0,702	7	0,762
33.	"413103"	Magazynier	15	0,658	7	0,762
34.	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	15	0,658	4	0,435

35.	"743604"	Szwaczka	14	0,614	9	0,979
36.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	14	0,614	8	0,87
37.	"914103"	Robotnik gospodarczy	14	0,614	8	0,87
38.	"714101"	Malarz budowlany	13	0,57	3	0,326
39.	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	13	0,57	7	0,762
40.	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	13	0,57	4	0,435
41.	"213104"	Inżynier systemów komputerowych	12	0,526	2	0,218
42.	"247901"	Specjalista administracji publicznej	12	0,526	2	0,218
43.	"412102"	Asystent rachunkowości [zawód szkolny: Technik rachunkowości]	12	0,526	5	0,544
44.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	12	0,526	3	0,326
45.	"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	12	0,526	0	0
46.	"932103"	Pakowacz	12	0,526	8	0,87
47.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	11	0,483	4	0,435
48.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	11	0,483	6	0,653
49.	"611104"	Rolnik upraw polowych	11	0,483	5	0,544
50.	"931203"	Robotnik drogowy	11	0,483	1	0,109
51.	"321309"	Technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie	10	0,439	3	0,326
Ogółem			1590	69,767	652	70,942

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za 2007 rok

Należy również zauważyć, że zawody, w których występuje największe bezrobocie generują też duże populacje osób pozostających bez pracy długotrwale.

Branże działalności generujące największe populacje bezrobotnych wg stanu na koniec 2007 roku na terenie miasta Łomży wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wg PKD to: handel i naprawy – 655 osób, przetwórstwo przemysłowe – 603 osoby, działalność usługowa, komunalna, społeczna, indywidualna, pozostała – 315 osób, budownictwo – 285 osób, działalność nie zidentyfikowana – 119 osób, administracja publiczna, obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne – 116 osób, ochrona zdrowia i opieka społeczna – 113 osób, edukacja – 53 osoby, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej – 51 osób. Pozostałe branże generowały mniej niż 50 osób bezrobotnych, a w dwóch: rybactwo i organizacje i zespoły eksterytorialne nie zanotowano bezrobotnych na terenie miasta Łomża.

W 2007 roku największy napływ bezrobotnych z miasta zanotowano wśród bezrobotnych bez zawodu 895 osób. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych stanowili 23,2% wszystkich nowo zarejestrowanych w tym czasie. Wśród populacji posiadającej zawód największe grupy stanowili: sprzedawcy – 233 osoby (7,9% populacji nowo

zarejestrowanych posiadających kwalifikacje), asystenci ekonomiczni (zawód szkolny: technik ekonomista) - 136 osób (4,6%), specjaliści ds. marketingu i handlu (sprzedaży) – 103 osoby (3,5%), ślusarze – 81 (2,7%), stolarze – 74 (2,5%), murarze – 65 (2,2%), technicy mechanicy – 64 (2,2%), technicy technologii drewna – 56 (1,9%), pracownicy biurowi (zawód szkolny: Technik prac biurowych) – 55 osób (1,9%), inżynierowie rolnictwa – 54 (1,8%), mechanicy samochodów osobowych – 53 osoby (1,8%), fryzjerzy (zawód szkolny: Technik usług fryzjerskich) – 50 (1,7%), piekarze – 48 (1,6%), robotnicy budowlani – 46 osób (1,6%), sprzątaczkę – 44 (1,5%), tkacze – 43 osoby (1,4%), kierowcy samochodów ciężarowych – 42 (1,4%), stolarze meblowi – 38 osób (1,3%), specjaliści administracji publicznej – 37 (1,2%), kucharze – 35 (1,2%), robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 35 osób (1,2%), technicy żywienia i gospodarstwa domowego – 34 (1,2%), technicy budownictwa – 31 (1,0%), technicy rolnictwa – 31 (1,0%), elektromonterzy – 30 osób (1,0%). W pozostałych zawodach napływ był mniejszy niż 30 osób, a udział tych grup w posiadających zawód nie przekraczał 1%.

Wśród zawodów notowanych na rynku pracy w Mieście Łomża są takie, w których bezrobocie dotyka tylko mężczyzn. Należą do nich m.in.: ślusarz, mechanik samochodowy, murarz, stolarz, technik mechanik, robotnik budowlany, tokarz, kierowca samochodów osobowych i ciężarowych, stolarz meblowy, elektromonterzy, elektromechanicy, blacharze, technicy elektrycy, technicy urządzeń sanitarnych, betoniarze, lakiernicy, masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb, spawacze i pokrewni..

Na rynku pracy w Mieście Łomża występują również grupy zawodowe, w których bezrobocie dotyka przede wszystkim kobiety. Do najbardziej sfeminizowanych grup zawodowych zaliczają się: sprzedawcy i demonstratorzy, pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani, krawcy, kapelusznicy i pokrewni, pracownicy obsługi biurowej, kucharze, technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni, fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni, tkacze, dziewiarze i pokrewni, dietetycy i żywieniowcy, technicy technologii żywności, plecionkarze, szczotkarze i pokrewni, ekonomiści, kelnerzy i pokrewni, opiekunki dziecięce, szwaczki, hafciki i pokrewni, księgowi, pracownicy ds. finansowo-statystycznych, pracownicy domowej opieki osobistej, specjaliści ds. finansowych, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej.

POWIAT ŁOMŻYŃSKI

W końcu 2007 roku w Powiecie Łomżyńskim zarejestrowanych było ogółem 2013 bezrobotnych (**Tabela Nr 3**). Z tego 54,6% stanowiły kobiety (1100 osób). Bezrobotni zarejestrowani w powiecie stanowili w tym czasie około 0,1% wszystkich zarejestrowanych w Polsce osób poszukujących pracy oraz 4,1% bezrobotnych zarejestrowanych w województwie podlaskim.

Z informacji Głównego Urzędu Statystycznego o bezrobociu w Polsce w grudniu⁴ 2007 roku, wynika, że sytuacja bezrobotnych kobiet w Powiecie Łomżyńskim była lepsza niż w całym kraju. Odsetek bezrobotnych kobiet był bowiem mniejszy o 3,6 punktu procentowego niż na krajowym rynku pracy. Przyniesione dane statystyczne w rzeczywistości nie opisują sytuacji bezrobotnych kobiet na wiejskim rynku pracy, która wciąż pozostaje dużo trudniejsza niż bezrobotnych mężczyzn.

⁴ „Miesięczna informacja o bezrobociu w Polsce w grudniu 2007 roku”, Materiał na konferencję prasową w dniu 30 stycznia 2008 roku, Monitoring rynku pracy, GUS, Departament Pracy i Warunków Życia, www.stat.gov.pl.

Tabela Nr 3. Bezrobotni w Powiecie Łomżyńskim w końcu 2007 roku

Kategorie bezrobotnych	Liczba bezrobotnych (w osobach)	Struktura bezrobotnych (w odsetkach)
Bezrobotni ogółem	2013	100,0
w tym kobiety	1100	54,6
Bezrobotni absolwenci* ogółem	101	100,0
w tym kobiety	73	72,3
Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	1296	100,0
w tym kobiety	768	59,2

Źródło: Sprawozdanie o rynku pracy MPiPS-01 za miesiąc grudzień 2007 roku dla Powiatu Łomżyńskiego

* - pod pojęciem bezrobotny absolwent należy rozumieć bezrobotnego w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki

Jednym z podstawowych powodów tego zjawiska – podobnie, jak w całym kraju – jest charakter bezrobocia wśród kobiet, a mianowicie jego długi czas trwania. O ile udział długotrwale bezrobotnych w ogólnej populacji osób poszukujących pracy w Powiecie Łomżyńskim w końcu 2007 roku kształtował się na poziomie 64,4%, to udział długotrwale bezrobotnych kobiet w populacji kobiet poszukujących pracy wyniósł 69,8%.

Bezrobotni z powiatu stanowili 40,7% wszystkich zarejestrowanych z obszaru działania urzędu pracy w Łomży.

Stopa bezrobocia na rynku pracy w Powiecie Łomżyńskim wynosiła 10,5%⁵ i stanowiła odpowiednio 92,1% i 98,1% średniej wartości stopy krajowej i Województwa Podlaskiego.

Na koniec 2007 roku w ewidencji bezrobotnych Powiatu Łomżyńskiego zarejestrowanych było 101 bezrobotnych osób w okresie 12 miesięcy od ukończenia nauki, w tym 73 kobiety. Bezrobotni absolwenci stanowili 5,0% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie. Bezrobotne absolwentki stanowiły 72,3% tej subpopulacji. Oznacza to, że na terenie działania urzędu pracy w Łomży, system edukacji bardziej w sprzyja zatrudnianiu mężczyzn niż kobiet. Konieczne wydaje się zatem większe dopasowanie struktury kształcenia do potrzeb rynku pracy w zawodach, w których znaczącą większość stanowią kobiety.

Można przypuszczać, że zaobserwowana w badanym okresie przewaga bezrobotnych absolwentek na powiatowym rynku pracy mogła być spowodowana m. in. poniższymi przyczynami:

- kobiety w mniejszym stopniu są zainteresowane podejmowaniem pracy w ogóle;
- kobiety częściej podejmują zatrudnienie w zawodzie wyuczonym niż mężczyźni;
- prawie na pewno mniejsza aktywność kobiet wiejskich w poszukiwaniu pracy w porównaniu do mężczyzn;
- czynniki osobowościowe, kulturowe, funkcja społeczna kobiety w rodzinie;
- niezrozumienie zasad kształcenia ustawicznego, umożliwiającego elastyczne dostosowywanie się do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców;

⁵ Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia według województw, podregionów i powiatów, Stan w końcu grudnia 2007 roku, GUS, www.stat.gov.pl.

- niedostateczne prowadzenie akcji promującej aktywne postawy na rynku pracy;
- niedostosowanie systemu kształcenia do wymagań pracodawców.

Sytuację na rynku pracy charakteryzuje również wielkość napływu bezrobotnych, rejestrujących się jako osoby poszukujące pracy.

W ciągu 2007 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży zgłosiły się 2262 osoby bezrobotne z terenu powiatu, w tym 50,0% stanowiły kobiety.

W tym samym czasie „odpływ” bezrobotnych z ewidencji wyniósł 2209 osób i był mniejszy od „napływu” o 53 osoby.

Wskaźnik „napływu” (określony stosunkiem liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych do ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2007 roku) wynosił 112,4%, a „odpływu” – 109,7%. Wysokie poziomy wskaźników świadczą o dużej labilności sytuacji na rynku pracy w Powiecie Łomżyńskim.

Na koniec 2007 roku w powiecie zarejestrowanych było 1296 bezrobotnych pozostających bez pracy długotrwale, którzy stanowili 64,4% bezrobocia rejestrowanego. Wśród tej populacji aż 59,2% to bezrobotne kobiety. Bezrobotnych długotrwale pozostających bez pracy nie posiadających żadnych kwalifikacji zawodowych było 157 (w tym 65 kobiet, tj. 41,4%).

W ciągu roku w grupie nowo rejestrujących się bezrobotnych było ponadto 301 absolwentów, wśród których dominowały kobiety (70,8%). Wśród nich 115 osób, czyli 38,2% nie posiadało kwalifikacji. Najwięcej absolwentów zgłosiło się w zawodach: specjalista ds. marketingu i handlu (24 osoby), specjalista administracji publicznej – 13, ekonomista – 8, inżynier rolnictwa, pedagog, asystent ekonomiczny, piekarz – po 7 osób, technik technologii żywności – 6 osób, biolog, technik mechanik, kucharz małej gastronomii, sprzedawca, cukiernik po 4 osoby, specjalista ochrony środowiska, inżynier technologii żywności, socjolog, politolog, filolog – filologia obcojęzyczna, organizator usług gastronomicznych, fryzjer, mechanik pojazdów samochodowych.

W pozostałych zawodach napłynęło nie więcej niż 2 bezrobotnych absolwentów.

Kwalifikacje zawodowe bezrobotnych z terenu Powiatu Łomżyńskiego można przyporządkować do 29 dużych grup zawodowych (kod 2 cyfrowy), 170 grup elementarnych (kod 4 cyfrowy) i 364 grup zawodów i specjalności (kod 6 cyfrowy)⁶.

Duże zróżnicowanie działalności podmiotów gospodarczych oraz brak sektora wiodącego na terenie powiatu i w okolicy sankcjonują występowanie kilkuset grup zawodów i specjalności na lokalnym rynku pracy w Powiecie Łomżyńskim.

Analiza struktury zawodowej osób bezrobotnych została przeprowadzona na podstawie danych statystycznych będących w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży, zestawionych w **Tabeli Nr 3**. W opracowaniu uwzględnione zostały tylko te zawody (kod 6 – cio cyfrowy), które w sposób znaczący wpływają na sytuację na powiatowym rynku pracy. Wybrano te, których liczebność nie przekracza 5 osób, a ich udział w ogółem posiadających kwalifikacje jest na poziomie co najmniej 0,359%.

⁶ „Klasyfikacja zawodów i specjalności”, Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8 grudnia 2004 roku w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.).

Do analizy bezrobocia wg grup zawodów wybrano 67 zawodów. Uznano, że subpopulacje składające się z liczby bezrobotnych mniejszej niż 5 osób nie mają istotnego wpływu na sytuację na lokalnym rynku pracy.

Na 2007 roku największą grupę – 619 osób, tj. około 30,8% wszystkich zarejestrowanych z Powiatu Łomżyńskiego w urzędzie, tworzyli bezrobotni nie posiadający żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizę struktury bezrobocia wg zawodów wykonano więc tylko dla populacji bezrobotnych posiadających kwalifikacje zawodowe. Liczebność tylko jednej grupy przekraczała 100 osób, jedną też tworzyło co najmniej 50, a mniej niż 100 bezrobotnych, liczebność 17 grup zawierała się w przedziale 20 - 50 osób. Liczebność pozostałych 291 grup, czyli 93,9% wynosiła nie więcej niż 19 bezrobotnych.

Udział żadnego z wyodrębnionych zawodów w ogólnym bezrobociu rejestrowanego wg zawodów nie przekracza 10%. Świadczy to o bardzo wielkiej różnorodności umiejętności zawodowych bezrobotnych z powiatu. Największą grupę stanowią sprzedawcy – 9,0%, która liczy 126 osób. Już udział kolejnego zawodu – krawców – kształtuje się na poziomie 3,9%, a jej liczebność wynosi tylko 54 osoby. Grupa kucharzy to 49 bezrobotnych (3,5%), asystentów ekonomicznych – 48 osób (3,4%), tkaczy – 42 (3,0%). Liczebność grup ślusarzy, rolników upraw polowych mechaników samochodowych i robotników gospodarczych zawiera się w przedziale 34 -30 osób, a ich udział w ogólnym bezrobociu posiadających kwalifikacje kształtuje się na poziomie około 2,2 do 2,4%.

Udział pozostałych grup zawodowych nie przekracza poziomu 2,0%.

Wybrane do analizy grupy zawodów zamieszczono w **Tabeli Nr 4** i uszeregowano je malejąco wg struktury i liczebności.

Tabela Nr 4. Liczba i struktura bezrobotnych w Powiecie Łomżyńskim wg grup zawodów na koniec 2007 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych ogółem	Struktura bezrobotnych ogółem w %	Liczba bezrobotnych długotrwale ogółem	Struktura bezrobotnych długotrwale w %
1.	"522107"	Sprzedawca	126	9,039	70	12,681
2.	"743304"	Krawiec	54	3,874	22	3,986
3.	"512201"	Kucharz	49	3,515	17	3,079
4.	"341902"	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	48	3,443	16	2,898
5.	"743206"	Tkacz	42	3,013	24	4,348
6.	"722204"	Ślusarz	34	2,439	10	1,812
7.	"611104"	Rolnik upraw polowych	32	2,296	12	2,174
8.	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	31	2,224	13	2,355
9.	"914103"	Robotnik gospodarczy	30	2,152	14	2,536
10.	"712102"	Murarz	26	1,865	11	1,993
11.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	25	1,793	9	1,63
12.	"741201"	Cukiernik	25	1,793	12	2,174
13.	"741203"	Piekarz	25	1,793	8	2,174

14.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	24	1,722	5	0,906
15.	"311502"	Technik mechanik	24	1,722	6	1,087
16.	"913207"	Sprzątaczką	23	1,65	12	2,174
17.	"613101"	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	21	1,506	9	1,63
18.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	21	1,506	11	1,993
19.	"321208"	Technik rolnik	20	1,435	7	1,268
20.	"742204"	Stolarz	19	1,363	10	1,812
21.	"723306"	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	17	1,22	8	1,449
22.	"931301"	Robotnik budowlany	17	1,22	6	1,087
23.	"321309"	Technik technologii żywności – przetwórstwo mleczarskie	14	1,004	1	0,181
24.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	14	1,004	6	1,087
25.	"222105"	Inżynier rolnictwa	12	0,861	3	0,543
26.	"321402"	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	12	0,861	0	0
27.	"341501"	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	12	0,861	2	0,362
28.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	12	0,861	5	0,906
29.	"311204"	Technik budownictwa	11	0,789	6	1,087
30.	"723304"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	11	0,789	3	0,543
31.	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	11	0,789	3	0,543
32.	"742207"	Stolarz meblowy	11	0,789	4	0,725
33.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	10	0,717	4	0,725
34.	"512302"	Kelner	10	0,717	4	0,725
35.	"413103"	Magazynier	9	0,646	7	1,268
36.	"913204"	Pomoc kuchenna	9	0,646	5	0,906
37.	"241102"	Ekonomista	8	0,574	4	0,725
38.	"244104"	Pedagog	8	0,574	0	0
39.	"311209"	Technik ochrony środowiska	8	0,574	1	0,181
40.	"311503"	Technik mechanizacji rolnictwa	8	0,574	1	0,181
41.	"311913"	Technik technologii odzieży	8	0,574	1	0,181
42.	"621201"	Ogrodnik terenów zieleni	8	0,574	1	0,181
43.	"714101"	Malarz budowlany	8	0,574	3	0,543
44.	"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	8	0,574	0	0

45.	"932103"	Pakowacz	8	0,574	3	0,543
46.	"311911"	Technik technologii drewna	7	0,502	1	0,181
47.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	7	0,502	5	0,906
48.	"723301"	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	7	0,502	3	0,543
49.	"742190"	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	7	0,502	0	0
50.	"743604"	Szwaczka	7	0,502	5	0,906
51.	"915202"	Dozorca	7	0,502	2	0,362
52.	"247901"	Specjalista administracji publicznej	6	0,43	2	0,362
53.	"311918"	Technik włókiennik	6	0,43	2	0,362
54.	"321206"	Technik ogrodnik	6	0,43	2	0,362
55.	"322503"	Technik weterynarii	6	0,43	1	0,181
56.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	6	0,43	2	0,362
57.	"743101"	Przędzacz	6	0,43	6	1,087
58.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	6	0,43	3	0,543
59.	"244204"	Politolog	5	0,359	1	0,181
60.	"311302"	Technik elektryk	5	0,359	0	0
61.	"512301"	Bufetowy [barman]	5	0,359	2	0,62
62.	"722304"	Tokarz	5	0,359	1	0,181
63.	"724101"	Elektromechanik elektrycznych przyrządów pomiarowych	5	0,359	2	0,362
64.	"742402"	Łubiankarz	5	0,359	0	0
65.	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	5	0,359	1	0,181
66.	"916201"	Robotnik placowy	5	0,359	5	0,906
67.	"933104"	Robotnik magazynowy	5	0,359	1	0,181
Ogółem			1092	78,336	426	78,151

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

W branżach działalności generujących najwięcej bezrobotnych wg stanu na koniec 2007 roku na terenie Powiatu Łomżyńskiego wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy, zarejestrowanych było w sekcjach wg PKD: przetwórstwo przemysłowe – 374 osoby, handel i naprawy – 285 osób, administracja publiczna, obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne – 189 osób, budownictwo – 166 osób, działalność usługowa, komunalna, społeczna, indywidualna, pozostała – 133 osoby, działalność nie zidentyfikowana – 88 osób, ochrona

zdrowia i opieka społeczna – 51 osób, hotele i restauracje – 49 osób, rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo – 47 osób, edukacja – 35, obsługa nieruchomości, wynajem – 19 osób, transport, gospodarka magazynowa i łączność – 17 osób. Pozostałe branże generowały mniej niż 8 osób bezrobotnych, a w trzech: rybactwo, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników oraz organizacje i zespoły eksterytorialne nie zanotowano bezrobotnych na terenie Powiatu Łomżyńskiego.

Wiele grup wg zawodów na powiatowym rynku pracy tworzą przede wszystkim bezrobotni mężczyźni, a udział ich w ogółem jest większy niż 80%. Należą do nich m. in. następujące grupy zawodowe: stolarze i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych, robotnicy pomocniczy w budownictwie, ślusarze i pokrewni, technicy mechanicy, murarze i pokrewni, mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń, elektromechanicy, elektromechanicy, kierowcy samochodów ciężarowych.

Na powiatowym rynku pracy występują również grupy zawodowe, w których bezrobocie dotyka przede wszystkim kobiety. Do najbardziej sfeminizowanych grup zawodowych zaliczają się: sprzedawcy i demonstratorzy, kucharze, pracownicy do spraw finansowych i handlowych, krawcy, kapelusznicy i pokrewni, pracownicy obsługi biurowej, fryzjerzy, kosmetyczki, tkacze, dziewiarze, dietetycy i żywieniowcy, plecionkarze, szczotkarze, technicy technologii żywności, kelnerzy i pokrewni, ogrodnicy producenci warzyw i kwiatów, opiekunki dziecięce .

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Interpretowanie wniosków wypływających z analizy ofert pracy jest zadaniem dość trudnym, ponieważ do powiatowych urzędów pracy wpływa ich niewystarczająca liczba. Dlatego też w niniejszym opracowaniu przyjęto zasadę, iż wskazane zostaną te kategorie ofert, które nie mają charakteru jednostkowego, bowiem mogą w ten sposób przyczynić do bardziej precyzyjnego rozpoznania sytuacji w zakresie zawodów nadwyżkowych i deficytowych.

W 2007 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży lokalni pracodawcy zgłosili 2460 ofert pracy. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły 44,8% i było ich 1102. W ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu zrealizowano:

- ✓ 304 oferty w ramach prac interwencyjnych,
- ✓ 211 przy robotach publicznych.

Wśród zgłoszonych miejsc pracy 54 skierowane były do osób niepełnosprawnych, z czego 29, czyli 53,7% miejsc było subsydiowanych ze środków PFRON – u.

MIASTO ŁOMŻA

W omawianym okresie sprawozdawczym zgłoszono do urzędu pracy w Łomży 1700 ofert pracy z miasta. Było to 69,1% wszystkich ofert jakimi dysponował urząd w 2007 roku. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły 34,8% i było ich 592. Na prace interwencyjne zgłoszono 185 miejsc pracy, a na roboty publiczne 82. Wśród zgłoszonych propozycji miejsc pracy 52 oferty skierowane były do osób niepełnosprawnych z czego 51,9% czyli 27 ofert było subsydiowanych ze środków PFRON –u.

Tabela Nr 5. Struktura i liczba ofert pracy wg wybranych zawodów w mieście Łomża w 2007 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku	Struktura ofert zgłoszonych w 2007 roku w %	Liczba bezrobotnych na koniec 2007	Napływ bezrobotnych w 2007 ogółem	Szansa na podjęcie pracy 4:6
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	146	8,59	49	55	2,98
2.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	142	8,35	38	35	3,74
3.	"522107"	Sprzedawca	124	7,29	277	233	0,45
4.	"914103"	Robotnik gospodarczy	66	3,88	14	17	4,71
5.	"413103"	Magazynier	53	3,12	15	22	3,53
6.	"933104"	Robotnik magazynowy	52	3,06	20	20	2,6
7.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	39	2,29	30	42	1,3
8.	"913207"	Sprzątaczką	36	2,12	58	44	0,62
9.	"742204"	Stolarz	33	1,94	43	74	0,8
10.	"931203"	Robotnik drogowy	31	1,82	11	14	2,81
11.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	30	1,76	11	14	2,72
12.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	29	1,7	11	7	2,63
13.	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	25	1,47	5	8	5,0
14.	"722204"	Ślusarz	25	1,47	49	81	0,51
15.	"712201"	Betoniarz	24	1,41	6	9	4,0
16.	"913204"	Pomoc kuchenna	20	1,18	6	6	3,33
17.	"931301"	Robotnik budowlany	20	1,18	30	46	0,7
18.	"933102"	Ładowacz	20	1,18	5	3	4,0
19.	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	19	1,12	44	103	0,43
20.	"712102"	Murarz	19	1,12	35	65	0,54
21.	"832301"	Kierowca ciągnika siodłowego	19	1,12	0	0	MAX
22.	"346103"	Opiekunka środowiskowa	18	1,06	0	0	MAX
23.	"741203"	Piekarz	16	0,94	26	48	0,61
24.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	16	0,94	14	18	1,14

25.	"932190"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	16	0,94	2	1	8,0
26.	"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	14	0,82	3	6	4,7
27.	"343201"	Księgowy [samodzielny]	13	0,76	19	14	0,68
28.	"721403"	Monter konstrukcji stalowych	13	0,76	1	3	13,0
29.	"421102"	Kasjer handlowy	12	0,7	4	4	3,0
30.	"512302"	Kelner	12	0,7	9	16	1,33
31.	"513301"	Opiekunka domowa	12	0,7	3	0	4,0
32.	"711301"	Kamieniarz	12	0,7	2	1	6,0
33.	"411101"	Sekretarka	11	0,65	2	5	5,5
34.	"512201"	Kucharz	11	0,65	29	35	0,38
35.	"743604"	Szwaczka	11	0,65	14	8	0,78
36.	"915202"	Dozorca	11	0,65	16	12	0,69
37.	"345102"	Policjant służby prewencji	10	0,59	0	0	MAX
38.	"741201"	Cukiernik	10	0,59	21	20	0,48
39.	"311101"	Laborant chemiczny	9	0,53	0	2	MAX
40.	"724201"	Elektromonter [elektryk] zakładowy	9	0,53	15	30	0,6
41.	"123901"	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	8	0,47	1	1	8,0
42.	"233201"	Nauczyciel przedszkola	8	0,47	3	4	2,67
43.	"419103"	Pracownik do spraw osobowych	8	0,47	2	2	4,0
44.	"514102"	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	8	0,47	42	50	0,19
45.	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	8	0,47	7	15	1,14
46.	"346102"	Opiekun w domu pomocy społecznej	7	0,41	0	0	MAX
47.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	7	0,41	3	9	2,33
48.	"712204"	Zbrojarz	7	0,41	0	2	MAX
49.	"712301"	Cieśla	7	0,41	3	4	2,33
50.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	7	0,41	12	19	0,58
51.	"915204"	Portier	7	0,41	7	6	1,0
52.	"232108"	Nauczyciel języka obcego	6	0,35	1	3	6,0
53.	"346190"	Pozostali pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	6	0,35	0	0	MAX

54.	"513202"	Pomoc dentystyczna	6	0,35	1	1	6,0
55.	"833308"	Operator suwnic [suwnicowy]	6	0,35	1	0	6,0
56.	"213104"	Inżynier systemów komputerowych	5	0,29	12	26	0,42
57.	"223903"	Fizjoterapeuta	5	0,29	2	2	2,5
58.	"341990"	Pozostali pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani	5	0,29	0	0	MAX
59.	"513102"	Opiekunka dziecięca	5	0,29	5	4	1,0
60.	"722304"	Tokarz	5	0,29	24	21	0,20
61.	"723106"	Mechanik pojazdów samochodowych	5	0,29	12	18	0,42
62.	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	5	0,29	7	5	0,71
63.	"821107"	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	5	0,29	0	0	MAX
64.	"829190"	Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani	5	0,29	2	4	2,5
65.	"915206"	Woźny	5	0,29	8	4	0,62
Ogółem			1364	80,14	1092	1321	1,25

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

Analizę zgłoszonych ofert pracy wykonano wg zawodów, w myśl, że pracodawcy poszukują pracowników posiadających ściśle określone umiejętności bądź uprawnienia. Wybrano więc 65 zawodów, w których zgłoszono najwięcej propozycji pracy, ale nie mniej niż 5 ofert pracy. W żadnym z zawodów ilość ofert nie przekracza 10% ogólnej liczby ofert pracy zgłoszonych do urzędu. Propozycje pracy są więc tak samo różnorodne jak i ilość występujących grup i zawodów wśród bezrobotnych z Miasta Łomży. W 2007 roku najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodzie pracownik biurowy (zawód szkolny: technik prac biurowych) – 146, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 142, sprzedawca – 124, robotnik gospodarczy – 66 ofert, magazynier – 53, robotnik magazynowy – 52, kierowca samochodu ciężarowego – 39, sprzątaczką 36, stolarz – 33, robotnik drogowy – 31, przedstawiciel handlowy – 30, pracownik administracyjny – 29, spawacz ręczny gazowy, ślusarz po 25 ofert, betoniarz 24, pomoc kuchenna, robotnik budowlany i ładowacz po 20.

W pozostałych zawodach ilość ofert pracy nie przekraczała 19.

Udział tych ofert w ogólnej liczbie pozostających w dyspozycji urzędu kształtował się w granicach 8,59% do 1,18%. Na podstawie analizy danych zawartych w **Tabeli Nr 5** wynika, że w większości najwięcej ofert pracy pojawiło się na rynku pracy miasta Łomża w zawodach, w których również występowało duże bezrobocie oraz napływ bezrobotnych. Występowanie jednak w tych samych zawodach nadal dużych grup poszukujących pracy, obecnie świadczy nie tyle o dużej płynności pracowniczej oraz niedostosowaniu umiejętności do oczekiwań pracodawców, ale o postępującym drenażu lokalnych rynków

pracy przez kraje Unii Europejskiej szczególnie wśród pracowników o wysokich umiejętnościach zawodowych. Pracodawcy coraz dotkliwiej odczuwają narastającą przewagę podaży pracy nad popytem na nią. Szczególnie uwydatnia się ten problem w grupie pracowników o wysokich kwalifikacjach zawodowych.

Po raz kolejny należy również zaznaczyć, że liczba ofert pracy zgłoszonych w wielu zawodach nie generuje nowych miejsc pracy. W zawodach takich jak: sprzedawca, pracownik obsługi biurowej, pracownik administracyjny, kierowca, stolarz i wielu innych zgłaszane oferty pracy dotyczą wielokrotnie tego samego miejsca pracy. W podmiotach działających na rynku pracy w Łomży obserwuje się bardzo dużą płynność zatrudnieniową.

Na koniec 2007 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łomży dla bezrobotnych mieszkańców Łomży dysponował 13 ofertami pracy niewykorzystanymi dłużej niż 1 miesiąc.

W **Tabeli Nr 5** pokazano również szansę uzyskania zatrudnienia w zawodach, w których pozyskano relatywnie największą ilość ofert pracy. Spośród wybranych zawodów największą szansę na podjęcie pracy mieli kierowca ciągnika siodłowego, opiekunka środowiskowa, policjant służby prewencji, opiekun w domu pomocy społecznej, zbrojarz, pozostali pracownicy pomocy społecznej i socjalnej, pozostali pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej nie sklasyfikowani, operator obrabiarek sterowanych numerycznie. W tych zawodach były oferty pracy, natomiast nie było bezrobotnych posiadających odpowiednie kwalifikacje.

W zawodach takich jak: pracownik biurowy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik gospodarczy, magazynier, robotnik magazynowy, robotnik drogowy, pracownik administracyjny, spawacz ręczny gazowy, betoniarz, pomoc kuchenna, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, spawacz łukiem ręcznym, kasjer handlowy, opiekunka domowa, kamieniarz, kucharz małej gastronomii, cieśla, pomoc dentystyczna, operator suwnic, fizjoterapeuta podaż pracy była wyższa nad popytem.

Pozostałe zawody charakteryzowały się znacznie mniejszymi możliwościami w tym zakresie, a najmniejszą zdecydowanie szansę na zatrudnienie wśród wybranych zawodów mieli: tokarz, kucharz, cukiernik dla których szansa uzyskania zatrudnienia nie przekraczała wartości 0,5.

Średnia szansa uzyskania zatrudnienia dla wybranej do analizy grupy zawodów wyniosła 1,25. Należy jednak zauważyć, że nie jest to wynik do końca reprezentatywny dla całej populacji bezrobotnych z Miasta Łomży, ponieważ dotyczy tylko grupy 1364 bezrobotnych, czyli 46,5% wszystkich zarejestrowanych na koniec 2007 roku.

Tabela Nr 6. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w Mieście Łomża w 2007 r.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2007 roku	Bezrobotni zarejestrowani w 2007 roku w %	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku w %

Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	18	0,598	2	0,1176
Rybacktvo	0	0	0	0
Górnictwo	21	0,6977	5	0,2941
Przetwórstwo przemysłowe	700	23,2558	547	32,1765
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	9	0,299	13	0,7647
Budownictwo	434	14,4186	111	6,5294
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	781	25,947	371	21,8235
Hotele i restauracje	66	2,1927	48	2,8235
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	59	1,9601	67	3,9412
Pośrednictwo finansowe	36	1,196	54	3,1765
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	58	1,9269	92	5,4118
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	146	4,8505	168	9,8824
Edukacja	77	2,5581	45	2,6471
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	108	3,588	90	5,2941
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	364	12,093	87	5,1176
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	133	4,4186	0	0
Ogółem	3010	100	1700	100

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

Dysproporcje występujące na miejskim rynku pracy między liczbą ofert pracy, a liczbą bezrobotnych znajdują również swoje odzwierciedlenie w analizie porównawczej według sekcji PKD (**Tabela Nr 6**). W analizie wzięto po uwagę liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych w 2007 roku oraz oferty pracy zgłoszone w tym samym okresie.

Z analizy danych statystycznych wynika, że na miejskim rynku pracy w Łomży struktura ofert pracy była proporcjonalna do struktury bezrobotnych, to znaczy z reguły najczęściej pojawiało się ich w tych sekcjach PKD, w których największa była liczebność bezrobotnych. Istotne rozbieżności pojawiają się w sekcjach: budownictwo, gdzie udział bezrobotnych kształtuje się na poziomie 14,4%, a ofert ponad dwukrotnie mniejszym – 6,5%, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej odpowiednio 1,9% bezrobotni i 5,4% oferty pracy, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne – 4,8% i 9,9%, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna,

pozostała – 12,1% i 5,1% oraz działalność niezidentyfikowana, gdzie bezrobotni stanowią 4,4% w ogółem napływających, a nie ma ofert pracy.

Uzyskane wyniki badania zależności występujących w zakresie obserwowanego zjawiska, pozwalają na podjęcie próby dokonania wyłącznie bardzo ogólnej klasyfikacji sekcji według relacji pomiędzy liczbą bezrobotnych, a liczbą ofert pracy. Nie popełniając błędu, można wyodrębnić następujące grupy:

- *liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa od liczby ofert pracy, oraz*
- *liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest niższa od liczby ofert pracy.*

Zgodnie z tą klasyfikacją pięć sekcji: *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę; transport, gospodarka magazynowa i łączność; obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, pośrednictwo finansowe; administracja publiczna i obrona narodowa; ubezpieczenia społeczne i powszechnie ubezpieczenia zdrowotne* mieściły się w grupie drugiej. Natomiast pozostałe sekcje zaliczyć należy do pierwszej grupy, co świadczy o znaczącym braku ofert pracy dla bezrobotnych, posiadających często wysokie kwalifikacje i praktykę zawodową. Szczególnego rodzaju niedopasowanie w tej grupie wystąpiło w sekcji *budownictwo, działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała, działalność nie zidentyfikowana*. Z drugiej jednak strony należy zauważyć, że w minionym roku zwiększyła się liczba sekcji tworzących drugą grupę. Na koniec 2006 roku do grupy drugiej zależała tylko jedna sekcja. Jest to z pewnością zapowiedź równoważenia się dysproporcji na lokalnym rynku w mieście Łomży między popytem a podażą pracy.

Należy jednak zwrócić uwagę, że w dalszym ciągu bardzo duża populacja bezrobotnych pozostaje bez pracy. Miasto i jego mieszkańcy ponoszą z tego powodu istotne straty ekonomiczne i społeczne, wynikające z niewykorzystania kwalifikacji zawodowych bezrobotnych oraz konieczności finansowania działań, przyczyniających się do ich zmiany lub uzupełnienia.

Analiza powyższa jest ogólnym przygotowaniem do przeprowadzania badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych w Mieście Łomża.

POWIAT ŁOMŻYŃSKI

W omawianym okresie sprawozdawczym zgłoszono do urzędu pracy w Łomży 760 ofert pracy z terenu Powiatu Łomżyńskiego. Było to 30,9% wszystkich ofert jakimi dysponował urząd w 2007 roku. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły 67,1% i było ich 510. Na prace interwencyjne zgłoszono 119 miejsc pracy, a na roboty publiczne 129. Wśród zgłoszonych propozycji miejsc pracy 2 oferty skierowane były do osób niepełnosprawnych i były subsydiowane ze środków PFRON –u.

Tabela Nr 7. Struktura i liczba ofert pracy wg wybranych zawodów w Powiecie Łomżyńskim w 2007 roku

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku	Struktura ofert pracy zgłoszonych w 2007 roku	Liczba bezrobotnych na koniec 2007 roku	Liczba napływających bezrobotnych 2007 roku	Szansa na podjęcie pracy 4:6
-----	------------	--------------	------------------------------------	---	---	---	------------------------------

1	2	3	4	5	6	7	8
1	"914103"	Robotnik gospodarczy	342	45,0	30	32	11,4
2	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	61	8,03	14	11	4,36
3	"522107"	Sprzedawca	27	3,55	126	88	0,21
4	"741203"	Piekarz	25	3,29	25	62	1,0
5	"931301"	Robotnik budowlany	24	3,16	17	19	1,41
6	"742204"	Stolarz	18	2,37	19	33	0,95
7	"913207"	Sprzątaczką	13	1,71	23	24	0,56
8	"232108"	Nauczyciel języka obcego	11	1,45	1	1	11,0
9	"348202"	Bibliotekarz	11	1,45	0	0	MAX
10	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	10	1,32	12	13	0,83
11	"743206"	Tkacz	9	1,18	42	34	0,21
12	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	9	1,18	6	7	1,5
13	"931203"	Robotnik drogowy	8	1,05	3	4	2,67
14	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemśle przetwórczym	8	1,05	21	17	0,38
15	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	6	0,79	6	7	1,0
16	"512302"	Kelner	6	0,79	5	9	1,2
17	"712102"	Murarz	6	0,79	26	27	0,23
18	"232112"	Nauczyciel plastyki	5	0,67	0	0	MAX
19	"232121"	Nauczyciel techniki	5	0,67	0	0	MAX
20	"331101"	Instruktor amatorskiego ruchu artystycznego	5	0,67	0	0	MAX
21	"345390"	Pozostali funkcjonariusze Służby Więziennej	5	0,67	0	0	MAX
22	"513102"	Opiekunka dziecięca	5	0,67	3	2	1,67
23	"741201"	Cukiernik	5	0,67	25	23	0,2
24	"232111"	Nauczyciel muzyki	4	0,53	0	1	MAX
25	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	4	0,53	24	48	0,17
26	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	4	0,53	3	2	1,33
27	"712204"	Zbrojarz	4	0,53	1	0	4,0
28	"713302"	Tynkarz	4	0,53	2	4	2,0
29	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	4	0,53	3	2	1,33
30	"742190"	Pozostali robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni	4	0,53	7	11	0,57
31	"832301"	Kierowca ciągnika siodłowego	4	0,53	1	0	4,0

32	"222101"	Doradca rolniczy	3	0,39	1	0	3,0
33	"712201"	Betoniarz	3	0,39	2	4	1,5
34	"712202"	Betoniarz zbrojarz	3	0,39	2	2	1,5
35	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	3	0,39	3	3	1,0
36	"723105"	Mechanik samochodów osobowych	3	0,39	31	33	0,1
37	"811102"	Operator koparek i zwalówarek	3	0,39	3	3	1,0
Ogółem			674	88,76	487	526	1,38

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

Analizę zgłoszonych ofert pracy wykonano wg zawodów, ponieważ pracodawcy poszukują pracowników o określonych umiejętnościach bądź uprawnieniach. Wybrano więc 37 zawodów, w których zgłoszono najwięcej propozycji pracy, ale nie mniej niż 3 oferty pracy. Najwięcej propozycji pracy zarejestrowano w zawodzie robotnik gospodarczy – 342 oferty, które stanowiły 45,0% wszystkich ofert z powiatu łomżyńskiego. W żadnym z pozostałych zawodów ilość ofert nie przekracza 10% ogólnej liczby ofert pracy zgłoszonych do urzędu. Propozycje pracy są więc tak samo różnorodne jak i ilość występujących zawodów i specjalności wśród bezrobotnych z Powiatu Łomżyńskiego. Obok robotnika gospodarczego w 2007 roku najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodach: pracownik biurowy (zawód szkolny: technik prac biurowych) – 61, sprzedawca – 27, piekarz – 25, robotnik budowlany – 24, stolarz – 18, sprzętaczka – 13, nauczyciel języka obcego, bibliotekarz po 11, kierowca samochodu ciężarowego – 10, tkacz, kierowca samochodu osobowego po 9, robotnik drogowy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym po 8, pracownik administracji, kelner, murarz po 6, nauczyciel plastyki, nauczyciel techniki, instruktor amatorskiego ruchu artystycznego, pozostali funkcjonariusz Służby Więziennej, opiekunka dziecka, cukiernik po 5 ofert pracy; nauczyciel muzyki, specjalista ds. marketingu i handlu, przedstawiciel handlowy, zbrojarz, tynkarz, elektromonter instalacji elektrycznych, pozostali robotnicy przygotowujący drewno, kierowca ciągnika siodłowego – po 4 i wreszcie doradca rolniczy, betoniarz, betoniarz zbrojarz, spawacz ręczny gazowy, mechanik samochodów osobowych, operator koparek i zwalówarek – po 3 oferty pracy.

W pozostałych zawodach ilość ofert pracy nie przekraczała 2.

Udział tych ofert w ogólnej liczbie pozostających w dyspozycji urzędu kształtował się w granicach 8,03% do 0,39%. Na podstawie analizy danych zawartych w **Tabeli Nr 7** wynika, że najwięcej ofert pracy pojawiło się na rynku pracy powiatu w zawodach, w których również występowało duże bezrobocie oraz napływ bezrobotnych.

Po raz kolejny należy również zaznaczyć, że liczba ofert pracy zgłoszonych w wielu grupach zawodowych, czy zawodach nie generuje nowych miejsc pracy. W grupach zawodowych takich jak: sprzedawcy, pracownicy obsługi biurowej, pracownicy administracyjni, bibliotekarze i wielu innych zgłaszane oferty pracy dotyczą wielokrotnie tego samego miejsca pracy. W podmiotach działających na lokalnym rynku pracy obserwuje się brak płynności zatrudnieniowej na stanowiskach pracy.

Na koniec 2007 roku Powiatowy Urząd Pracy w Łomży dla bezrobotnych mieszkańców powiatu dysponował 4 ofertami pracy niewykorzystanymi dłużej niż 1 miesiąc.

W **Tabeli Nr 7** pokazano również szansę uzyskania zatrudnienia w zawodach, w których pozyskano największą ilość ofert pracy. Spośród wybranych zawodów największą szansę na podjęcie pracy mieli: bibliotekarz, nauczyciel plastyki, nauczyciel techniki, instruktor amatorskiego ruchu artystycznego, pozostali funkcjonariusze Służby Więziennej i nauczyciel muzyki. W tych kategoriach zawodowych były oferty pracy, natomiast nie było bezrobotnych posiadających odpowiednie kwalifikacje. Należy jednak zwrócić uwagę, że ilość ofert pracy w tych zawodach poza bibliotekarzem (11 ofert pracy) jest znikoma – nie więcej niż 5, w związku z czym nie powinny stanowić podstawy do określania np. kierunków szkoleń osób bezrobotnych.

W wielu zawodach takich jak: robotnik gospodarczy, pracownik biurowy, robotnik budowlany, nauczyciel języka obcego, kierowca samochodu osobowego, robotnik drogowy, kelner, opiekunka dziecięca, przedstawiciel handlowy, zbrojarz, tynkarz, elektromonter instalacji elektrycznych, kierowca ciągnika siodłowego, doradca rolniczy, betoniarz, betoniarz zbrojarz, spawacz ręczny gazowy, liczba ofert pracy przekraczała lub była równa liczbie zarejestrowanych bezrobotnych, a szansa uzyskania pracy w tych zawodach kształtowała się w przedziale wartości od 1,0 do 11,4. Pozostałe zawody charakteryzowały się znacznie mniejszymi możliwościami w tym zakresie, a najmniejszą zdecydowanie szansę na zatrudnienie wśród wybranych zawodów mieli tkacz, murarz, specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży], cukiernik stolarz, kelner, fryzjer, mechanik samochodów osobowych, stolarz, dla których szansa uzyskania zatrudnienia nie przekraczała wartości 0,3.

Średnia szansa uzyskania zatrudnienia dla wybranej do analizy grupy zawodów wyniosła 1,38. Należy jednak zauważyć, że nie jest to wynik reprezentatywny dla całej populacji bezrobotnych z Powiatu Łomżyńskiego, ponieważ dotyczy tylko grupy 487 bezrobotnych, czyli 24,2% wszystkich zarejestrowanych na koniec 2007 roku.

Tabela Nr 8. Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy w Powiecie Łomżyńskim w 2007 r.

Sekcja PKD	Bezrobotni zarejestrowani w 2007 roku	Bezrobotni zarejestrowani w końcu 2007 roku w %	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku	Oferty pracy zgłoszone w 2007 roku w %
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	32	1,9036	0	0
Rybacktwo	0	0	0	0
Górnictwo	10	0,5949	0	0
Przetwórstwo przemysłowe	387	23,022	108	14,2105
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	9	0,5354	20	2,6316
Budownictwo	188	11,1838	38	5

Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	344	20,464	72	9,4737
Hotele i restauracje	51	3,0339	7	0,9211
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	19	1,1303	10	1,3158
Pośrednictwo finansowe	8	0,4759	1	0,1316
Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej	19	1,1303	23	3,0263
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	284	16,8947	381	50,1315
Edukacja	57	3,3908	52	6,8421
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	34	2,0226	6	0,7895
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	133	7,912	42	5,5263
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność nie zidentyfikowana	106	6,3058	0	0
Ogółem	1681	100	760	100

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

Dysproporcje występujące na powiatowym rynku pracy między liczbą ofert pracy, a liczbą bezrobotnych znajdują również swoje odzwierciedlenie w analizie porównawczej według sekcji PKD (**Tabela Nr 8**). W analizie wzięto pod uwagę liczbę nowo zarejestrowanych bezrobotnych w 2007 roku oraz oferty pracy zgłoszone w tym samym okresie.

Z danych statystycznych wynika, że na powiatowym rynku pracy struktura ofert pracy była generalnie proporcjonalna do struktury bezrobotnych, to znaczy z reguły najczęściej pojawiało się ich w tych sekcjach PKD, w których największa była liczebność bezrobotnych. Istotne rozbieżności pojawiają się w sekcjach: handel hurtowy detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego, gdzie udział bezrobotnych kształtuje się na poziomie 20,5%, a ofert ponad dwukrotnie mniejszym – 9,5%, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne – 16,9% i 50,1%, edukacja – 3,4% i 6,8%, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę – odpowiednio 0,5% i 2,6%, hotele i restauracje działalność niezidentyfikowana, gdzie bezrobotni stanowią 6,3% w ogółem napływających, a nie ma ofert pracy.

Badanie zależności występujących w zakresie obserwowanego zjawiska, pozwala na dokonanie wyłącznie bardzo ogólnej klasyfikacji sekcji według relacji pomiędzy liczbą bezrobotnych, a liczbą ofert pracy. Nie popełniając błędów, można wyodrębnić następujące grupy:

- liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa od liczby ofert pracy, oraz

➤ *liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest niższa od liczby ofert pracy.*

Zgodnie z tą klasyfikacją tylko trzy sekcje: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne, obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę mieszczą się w grupie drugiej. Natomiast pozostałe sekcje zaliczyć należy do pierwszej grupy, co świadczy o znaczącym braku ofert pracy dla bezrobotnych, posiadających często wysokie kwalifikacje i praktykę zawodową. Szczególnego rodzaju niedopasowanie w tej grupie wystąpiło w sekcji rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; górnictwo, i działalność nie zidentyfikowana, gdzie byli bezrobotni a nie było ani jednej oferty pracy. W ostatnim roku nie zauważono na powiatowym rynku pracy wyraźnej tendencji zapowiadającej zmniejszanie się dysproporcji między podażą a popytem na pracę.

Pomimo ciągłego spadku poziomu bezrobocia na powiatowym rynku pracy w dalszym ciągu pozostaje bez pracy bardzo duża populacja bezrobotnych. Taki stan generuje straty ekonomiczne i społeczne, wynikające z niewykorzystania kwalifikacji zawodowych bezrobotnych oraz konieczności finansowania działań, przyczyniających się do ich zmiany lub uzupełnienia.

Analiza powyższa jest ogólnym przygotowaniem do przeprowadzania badania zawodów nadwyżkowych i deficytowych w Powiecie Łomżyńskim.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Analizę zawodów deficytowych na lokalnym rynku pracy w Mieście Łomży i Powiecie Łomżyńskim wykonano w oparciu o **Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów k ($W_{n,l}^k$)**.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$	-	to zawody nadwyżkowe,
$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$	-	to zawody zrównoważone
(wykazujące równowagę na rynku pracy),
$W_{n,l}^k > 1,1$	-	to zawody deficytowe.

MIASTO ŁOMŻA

Analizując zawody nadwyżkowe i deficytowe w Mieście Łomża należy podkreślić, że na rynku pracy częściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym. Powodem tego jest niska częstotliwość ofert pracy w poszczególnych kategoriach zawodowych. Z obserwacji wynika, że średnio w miesiącu na badanym obszarze w zawodzie zgłaszana jest 1 oferta pracy lub mniej.

Tabela Nr 9. Zawody na rynku pracy w Mieście Łomża, które w 2007 roku charakteryzowały się pojawieniem co najmniej 1 oferty w miesiącu

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2007 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
-----	------------	--------------	---	--

1	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	12,1667	2,6545
2	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	11,8333	4,0571
3	"522107"	Sprzedawca	10,3333	0,5322
4	"914103"	Robotnik gospodarczy	5,5	3,8824
5	"413103"	Magazynier	4,4167	2,4091
6	"933104"	Robotnik magazynowy	4,3333	2,6
7	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	3,25	0,9286
8	"913207"	Sprzątaczką	3	0,8182
9	"742204"	Stolarz	2,75	0,4459
10	"931203"	Robotnik drogowy	2,5833	2,2143
11	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	2,5	2,1429
12	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	2,4167	4,1429
13	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	2,0833	3,125
14	"722204"	Ślusarz	2,0833	0,3086
15	"712201"	Betoniarz	2	2,6667
16	"913204"	Pomoc kuchenna	1,6667	3,3333
17	"931301"	Robotnik budowlany	1,6667	0,4348
18	"933102"	Ładowacz	1,6667	6,6667
19	"241912"	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	1,5833	0,1845
20	"712102"	Murarz	1,5833	0,2923
21	"832301"	Kierowca ciągnika siodłowego	1,5833	MAX
22	"346103"	Opiekunka środowiskowa	1,5	MAX
23	"741203"	Piekarz	1,3333	0,3333
24	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	1,3333	0,8889
25	"932190"	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	1,3333	16
26	"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	1,1667	2,3333
27	"343201"	Księgowy [samodzielny]	1,0833	0,9286
28	"721403"	Monter konstrukcji stalowych	1,0833	4,3333
29	"421102"	Kasjer handlowy	1	3
30	"512302"	Kelner	1	0,75
31	"513301"	Opiekunka domowa	1	MAX
32	"711301"	Kamieniarz	1	12

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

Wymienione 32 zawody są jedynie niewielką częścią tych, w których pojawiają się bezrobotni. Pozytywnie jednak należy ocenić fakt, że oferty pracy pojawiają się w zawodach, charakteryzujących się największym udziałem bezrobotnych (np.: sprzedawca, pracownik biurowy, sprzątaczką, stolarz, kierowca samochodu osobowego, murarz i inne). Często wskaźniki dla tych zawodów są porównywalnie najwyższe. Ponieważ relatywnie duży napływ ofert pracy notuje się często w zawodach charakteryzujących się niewielkim bezrobociem w mieście, stąd średnio w miesiącu obserwowanych jest wiele nadwyżek podaży pracy w poszczególnych zawodach. Największe niedopasowania pod względem liczby ofert pracy występują w poniższych kategoriach zawodów: kierowca ciągnika siodłowego, opiekunka środowiskowa, opiekunka domowa, dla których wskaźnik deficytu dąży do wartości MAX. Inne zawody o dużym niedopasowaniu podaży i popytu pracy to: robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 4,05; pracownik administracyjny – 4,14;

pomoc kuchenna – 3,33; ładowacz – 6,67; czy też monter konstrukcji stalowych – 4,33; spawacz ręczny gazowy – 3,12; robotnik gospodarczy – 3,89.

Zaobserwowano niekorzystny trend, czyli powtarzanie się kategorii zawodowych, które mając najwyższe wskaźniki średniej miesięcznej liczby ofert pracy, jednocześnie wykazują najwyższą średnią miesięczną nadwyżkę podaży pracy. Taka sytuacja obserwowana jest od dość długiego czasu na rynku pracy w Łomży. Może to świadczyć o braku skutecznych narzędzi pozwalających ograniczyć występujące niedopasowania podaży pracy i popytu na nią w poszczególnych kategoriach zawodowych. Jest to dowód na to, że w niektórych zawodach niedopasowanie ma charakter strukturalny.

Określmy więc, które z zawodów na rynku pracy Miasta Łomża mają charakter nadwyżkowy. Z analizy wskaźników intensywności nadwyżki, w zdecydowanej większości zawodów (50,4%) występuje wartość „0”, co oznacza dużą przewagę osób poszukujących pracy nad możliwościami ich zatrudnienia. Jest to ewidentna oznaka wysokiej nadwyżki. W sposób zatem szczególny należałoby potraktować te zawody, w których badany wskaźnik jest nieco większy. Może to bowiem wskazywać na przejściowy charakter niedopasowania. Im bliższy więc jest analizowany wskaźnik wartości 0,9, tym mniejsze znaczenie danego zawodu, jako nadwyżkowego.

Z 510 sklasyfikowanych grup zawodów 344, czyli 67,4% to zawody nadwyżkowe, 17 (3,3%) to zawody zrównoważone, a pozostałe 152, czyli 29,8% należą do zawodów deficytowych.

Wśród zawodów nadwyżkowych 257, czyli ponad 74,7% charakteryzuje się zerową wartością wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów, 87 wskaźnik nie przekracza wartości 0,9.

Jak wynika z zestawienia zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Mieście Łomża, takie zawody jak: kierowca samochodu osobowego, sprzątaczką, zaopatrzeniowicem, kucharz małej gastronomii mogą w relatywnie krótkim okresie stać się zawodami zrównoważonymi. Pozostała większość raczej będzie zawodami nadwyżkowymi, bowiem wskaźniki natężenia nadwyżki są bardzo niskie, a często równe zero. Oznacza to konieczność podejmowania działań umożliwiających przekwalifikowanie osób bezrobotnych, gdyż powszechna dostępność pracy na rynkach krajów unijnych będzie powodowała wzrost podaży pracy nad jej popytem na lokalnym rynku pracy. W wielu przypadkach należałoby również przyjrzeć się strukturze systemu edukacyjnego, aby nasileniu nie uległo zjawisko „kształcenia dla bezrobocia”.

Do grup zawodów zrównoważonych na terenie Miasta Łomży o wartości wskaźnika równej bądź bliskiej 1,0 należą: inżynier budowy dróg, inżynier automatyki i robotyki, lekarz weterynarii, kosmetolog, specjalista informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej technik dentystyczny, higienistka stomatologiczna, instruktor nauki jazdy, recepcjonista, robotnik leśny, elektromonter maszyn elektrycznych, sprzątaczką domowy, księgowy, kierowca samochodu ciężarowego i dozorca.

Wśród grup zawodów deficytowych 102 osiąga wartość MAX a pozostałe 50 posiada wskaźnik intensywności deficytu w przedziale od 1,2 do 12,0.

Tabela Nr 10. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Łomży w 2007 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	"711301"	Kamieniarz	12
2.	"123901"	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	8
3.	"933102"	Ładowacz	6,6667
4.	"513202"	Pomoc dentystyczna	6
5.	"311101"	Laborant chemiczny	4,5
6.	"721403"	Monter konstrukcji stalowych	4,3333
7.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	4,1429
8.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	4,0571
9.	"241203"	Specjalista bankowości	4
10.	"419103"	Pracownik do spraw osobowych	4
11.	"914103"	Robotnik gospodarczy	3,8824
12.	"712204"	Zbrojarz	3,5
13.	"913204"	Pomoc kuchenna	3,3333
14.	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	3,125
15.	"214203"	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	3
16.	"346104"	Pracownik socjalny	3
17.	"421102"	Kasjer handlowy	3
18.	"712901"	Konserwator budynków	3
19.	"816204"	Palacz kotłów c.o. gazowych	3
20.	"712201"	Betoniarz	2,6667
21.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	2,6545
22.	"933104"	Robotnik magazynowy	2,6
23.	"223903"	Fizjoterapeuta	2,5
24.	"413103"	Magazynier	2,4091
25.	"721203"	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	2,3333
26.	"931203"	Robotnik drogowy	2,2143
27.	"411101"	Sekretarka	2,2
28.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	2,1429
29.	"232108"	Nauczyciel języka obcego	2
30.	"233201"	Nauczyciel przedszkola	2
31.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	0,8889
32.	"913207"	Sprzątaczką	0,8182
33.	"341601"	Zaopatrzeniowiec	0,8
34.	"512202"	Kucharz małej gastronomii	0,7778
35.	"214208"	Inżynier inżynierii środowiska – instalacje sanitarne	0,75
36.	"512302"	Kelner	0,75
37.	"713201"	Glazurnik	0,75
38.	"322401"	Masażysta [zawód szkolny: Technik masażyście]	0,6667
39.	"714202"	Lakiernik wyrobów drzewnych	0,6667
40.	"913203"	Pokojowa [w hotelu]	0,6667
41.	"833401"	Kierowca operator wózków jezdniowych	0,5333
42.	"522107"	Sprzedawca	0,5322
43.	"131301"	Kierownik małego przedsiębiorstwa w budownictwie	0,5
44.	"214202"	Inżynier budownictwa – budowie i drogi wodne	0,5

45.	"223910"	Specjalista zdrowia publicznego	0,5
46.	"235908"	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,5
47.	"241204"	Specjalista do spraw finansów [analityk finansowy]	0,5
48.	"311104"	Technik geodeta	0,5
49.	"421103"	Kasjer w przedsiębiorstwie	0,5
50.	"741201"	Cukiernik	0,5
51.	"742204"	Stolarz	0,4459
52.	"931301"	Robotnik budowlany	0,4348
53.	"224101"	Pielęgniarka	0,375
54.	"713501"	Monter/składacz okien	0,375
55.	"713604"	Monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych	0,3684
56.	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	0,3636
57.	"214101"	Architekt	0,3333
58.	"421301"	Asystent usług pocztowych	0,3333
59.	"422301"	Telefonistka	0,3333
60.	"713203"	Posadzkarz	0,3333

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

Przedstawiona struktura zawodów deficytowych i nadwyżkowych świadczy o zdecydowanie większym zapotrzebowaniu pracodawców działających na rynku pracy w Mieście Łomża na pracowników o niższych poziomach kwalifikacji. Istnieje więc konieczność stosowania różnorodnych działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Bardzo ważnym byłoby zaspokojenie potrzeb zatrudnieniowych pracodawców w zawodach deficytowych, z drugiej zaś – ograniczenie kształcenia w zawodach nadwyżkowych o tym samym lub podobnym poziomie wykształcenia. Charakter rynku pracy w Mieście Łomży wskazuje na to, iż działania te powinny być bardziej intensywne w tym ostatnim aspekcie dlatego, problem nadwyżek zasobów pracy jest bardzo niekorzystny dla sytuacji gospodarczej miasta.

POWIAT ŁOMŻYŃSKI

Z przeprowadzonej analizy zawodów nadwyżkowych i deficytowych w Powiecie Łomżyńskim wynika, że na rynku pracy najczęściej występują zawody o charakterze nadwyżkowym. Przyczyną tego stanu jest niska częstotliwość ofert pracy w poszczególnych kategoriach zawodowych. Z danych statystycznych wynika, że średnio w miesiącu na badanym obszarze w zawodzie zgłaszana jest 1 oferta pracy lub mniej.

Tabela Nr 11. Zawody na rynku pracy w Powiecie Łomżyńskim, które w 2007 roku charakteryzowały się pojawieniem co najmniej 1 oferty w miesiącu

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2007 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	"914103"	Robotnik gospodarczy	28,5	10,6875

2.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	5,0833	5,5455
3.	"522107"	Sprzedawca	2,25	0,3068
4.	"741203"	Piekarz	2,0833	0,4032
5.	"931301"	Robotnik budowlany	2	1,2632
6.	"742204"	Stolarz	1,5	0,5455
7.	"913207"	Sprzątaczką	1,0833	0,5417
8.	"232108"	Nauczyciel języka obcego	0,9167	11
9.	"348202"	Bibliotekarz	0,9167	MAX
10.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	0,8333	0,7692
11.	"743206"	Tkacz	0,75	0,2647
12.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	0,75	1,2857
13.	"931203"	Robotnik drogowy	0,6667	2
14.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,6667	0,4706

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

Tylko w 7 kategoriach zawodowych pojawiają się oferty na rynku pracy w Powiecie Łomżyńskim. W pozostałych 357 zawodach, czyli 98,1% na rynku pracy w Powiecie Łomżyńskim nie pojawiała się nawet 1 oferta miesięcznie. Ponieważ zawody te są również obciążone dość wysokim bezrobociem, pojawianie się w nich ofert pracy można uznać za zjawisko pozytywne. Nie we wszystkich wybranych do analizy zawodach notuje się napływ osób poszukujących prac. Wśród nich są takie, w których obserwuje się nadwyżkę podaży pracy nad popytem. W zawodach: nauczyciel historii, matematyki, przedmiotów zawodowych, plastyki, języka obcego, czy specjalista ds. zamówień publicznych oraz funkcjonariusz Służby Więziennej, instruktor amatorskiego ruchu artystycznego pojawiają się oferty pracy, lecz w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży brak jest bezrobotnych posiadających te kwalifikacje. Jednak największe niedopasowania pod względem liczby ofert pracy i bezrobotnych występują w poniższych kategoriach zawodów: robotnik gospodarczy – 10,6875; pracownik biurowy – 5,5455.

Na rynku pracy w Powiecie Łomżyńskim zaobserwowano powtarzanie się kategorii zawodowych, które mając najwyższe wskaźniki średniej miesięcznej liczby ofert pracy, jednocześnie wykazują najwyższą średnią miesięczną nadwyżkę podaży pracy. Ten trend utrzymuje się od długiego czasu. Może to świadczyć o niedostatecznej skuteczności stosowanych narzędzi pozwalających ograniczyć występujące niedopasowania podaży pracy i popytu na nią w poszczególnych kategoriach zawodowych. Jest to dowód na to, że niedopasowanie to ma charakter strukturalny.

Z analizy wskaźników intensywności nadwyżki na powiatowym rynku pracy wynika, że w zdecydowanej większości grup zawodów (75,5%) występuje wartość „0”, co oznacza dużą przewagę osób poszukujących pracy nad możliwościami ich zatrudnienia. Jest to ewidentna oznaka wysokiej nadwyżki. Dlatego też w sposób szczególny należałoby przyrzeć się zawodom, w których badany wskaźnik jest nieco większy. Można bowiem

przypuszczać, że to niedopasowanie ma charakter przejściowy. Im bliższy więc jest analizowany wskaźnik wartości 0,9, tym mniejsze znaczenie danego zawodu, jako nadwyżkowego.

Z 365 sklasyfikowanych grup zawodów 305, czyli 83,6% to zawody nadwyżkowe, 8 (2,2%) to zawody zrównoważone, a pozostałe 52, czyli 14,2% należą do zawodów deficytowych.

Wśród zawodów nadwyżkowych 261, czyli ponad 85,6% charakteryzuje się zerową wartością wskaźnika intensywności nadwyżki zawodów, a wskaźnik 44 pozostałych nie przekracza wartości 0,9.

Tabela Nr 12. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Łomżyńskim w 2007 roku

Lp.	Kod grupy zawodów	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1.	"232108"	Nauczyciel języka obcego	11
2.	"914103"	Robotnik gospodarczy	10,6875
3.	"419101"	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	5,5455
4.	"232111"	Nauczyciel muzyki	4
5.	"513102"	Opiekunka dziecięca	2,5
6.	"341503"	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	2
7.	"724301"	Elektromonter instalacji elektrycznych	2
8.	"931203"	Robotnik drogowy	2
9.	"712202"	Betoniarz zbrojarz	1,5
10.	"832101"	Kierowca samochodu osobowego	1,2857
11.	"931301"	Robotnik budowlany	1,2632
12.	"713602"	Monter instalacji gazowych	1
13.	"915204"	Portier	1
14.	"723104"	Mechanik samochodów ciężarowych	1
15.	"821205"	Operator urządzeń do produkcji elementów z betonu komórkowego	1
16.	"721202"	Spawacz ręczny gazowy	1
17.	"811102"	Operator koparek i zwałowarek	1
18.	"713302"	Tynkarz	1
19.	"343101"	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	0,8571
20.	"832302"	Kierowca samochodu ciężarowego	0,7692
21.	"712201"	Betoniarz	0,75
22.	"713601"	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	0,6667
23.	"714202"	Lakiernik wyrobów drzewnych	0,6667
24.	"512302"	Kelner	0,6667
25.	"742204"	Stolarz	0,5455
26.	"913207"	Sprzątaczką	0,5417
27.	"232123"	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,5
28.	"233108"	Nauczyciel nauczania początkowego	0,5
29.	"311101"	Laborant chemiczny	0,5
30.	"346104"	Pracownik socjalny	0,5
31.	"513301"	Opiekunka domowa	0,5

32.	"343201"	Księgowy [samodzielny]	0,5
33.	"932104"	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,4706
34.	"741203"	Piekarz	0,4032
35.	"311210"	Technik urządzeń sanitarnych	0,3333
36.	"322503"	Technik weterynarii	0,3333
37.	"713201"	Glazurnik	0,3333
38.	"833104"	Kierowca ciągnika rolniczego	0,3333
39.	"522107"	Sprzedawca	0,3068
40.	"913204"	Pomoc kuchenna	0,2857
41.	"743206"	Tkacz	0,2647
42.	"712102"	Murarz	0,2222

Źródło: Dane statystyczne źródłowe z Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży na podstawie sprawozdań statystycznych o lokalnym rynku pracy za kolejne miesiące 2007 roku

Z przedstawionych powyżej danych statystycznych jednoznacznie wynika, że niewiele zawodów na powiatowym rynku pracy, w najbliższej przyszłości, ma szansę na stanie się zawodami zrównoważonymi. Do tej grupy można zaliczyć: pracownika administracyjnego – wskaźnik nadwyżki wynosi 0,86; kierowców samochodów ciężarowych – 0,79; betoniarzy – 0,75; monterów instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody, lakierników wyrobów drzewnych, kelnerów – po 0,67; czy wreszcie stolarzy i sprzątaczkę – po 0,54.

Pozostałe będą raczej zawodami nadwyżkowymi, bowiem wskaźniki natężenia nadwyżki są bardzo niskie, a często równe zero. Oznacza to konieczność podejmowania działań wspierających gminy wiejskie w podejmowaniu inicjatyw na rzecz rozwoju edukacyjnego, podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji oraz rozwoju usług edukacyjnych na tych obszarach. Wydaje się, że dobrym rozwiązaniem byłyby działania informacyjno – promocyjne i szkoleniowe, które miałyby szansę przyczynić się do podniesienia świadomości społecznej mieszkańców terenów wiejskich szczególnie w zakresie korzyści wynikających z ustawicznego szkolenia się, podnoszenia i rozwijania już posiadanych kwalifikacji, a także nabywania nowych. Równoległy działaniem winno być przyjrzenie się strukturze systemu edukacyjnego, aby nasileniu nie uległo zjawisko „kształcenia dla bezrobocia”.

Do grup zawodów zrównoważonych na terenie Powiatu Łomżyńskiego o wartości wskaźnika równej bądź bliskiej 1,0 należą: monter instalacji gazowych, portier, mechanik samochodów ciężarowych, operator urządzeń do produkcji elementów z betonu komórkowego, spawacz ręczny gazowy, operator koparek i zwałowarek, tynkarz.

Wśród grup zawodów deficytowych 12 posiada wskaźnik intensywności deficytu w przedziale od 1,3 do 11,0 a pozostałych 40 wskaźnik osiąga wartość MAX.

Z przeprowadzonego rozumowania wynika, że na rynku pracy w Powiecie Łomżyńskim największe zapotrzebowanie jest na pracowników o niższych kwalifikacjach. Istnieje więc konieczność stosowania zróżnicowanych sposobów postępowania w działaniach wspomagających aktywność zawodową osób poszukujących pracy. Z jednej strony bowiem niezbędne byłoby prowadzenie działań mających na celu zaspokojenie potrzeb zatrudnieniowych pracodawców w zawodach deficytowych, z drugiej zaś – ograniczenie kształcenia w zawodach nadwyżkowych o tym samym lub podobnym poziomie wykształcenia. Badany rynek pracy wskazuje jednak na to, iż działania te powinny być bardziej intensywne w tym ostatnim aspekcie dlatego, problem nadwyżek zasobów pracy jest bardzo uciążliwym problemem.

5. WNIOSKI

1. Monitorowanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych usprawnia przepływ użytecznych informacji między sferą rynku pracy a sferą kształcenia zawodowego.
2. Informacja o zawodach na lokalnym rynku pracy jest pomocnicza, jednak niezwykle ważna w procesie podejmowania przez władze oświatowe decyzji o kontynuacji kształcenia w obecnych rozmiarach w zawodach wysoce nadwyżkowych. Instytucje podejmujące takie decyzje, w warunkach istnienia takiego systemu, robią to świadomie i ponoszą za nie pełną odpowiedzialność.
3. Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych dla władz oświatowych powinien stać się ważkim instrumentem w rozważeniu potrzeby korekty poziomu struktury i treści kształcenia zawodowego.
4. Monitoring zawodów deficytowych stanowić może istotne narzędzie koordynacji kształcenia z potrzebami lokalnego rynku pracy oraz jedno z kryteriów projektowania kursów szkoleniowych dla bezrobotnych przez Powiatowy Urząd Pracy w Łomży.
5. Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych na lokalnym rynku pracy sankcjonuje kształcenie zawodowe bezrobotnych w ramach trójstronnych umów szkoleniowych.
6. W dłuższej perspektywie czasu, obserwacja zmian w zawodach nadwyżkowych, może zapobiegać „kształceniu dla bezrobocia” przez system szkolnictwa zawodowego.
7. Regularny monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych na lokalnym rynku pracy powinien prowadzić do zwiększania efektywności organizowanych szkoleń i przekwalifikowań zawodowych bezrobotnych, wykorzystania środków Funduszu Pracy, a także minimalizować frustracje bezrobotnych, którzy po przeszkoleniu (zazwyczaj grupowym) nie uzyskują pracy.
8. Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych powinien stanowić ważną płaszczyznę dyskusji dla członków Powiatowej Rady Zatrudnienia w Łomży w opiniowaniu kierunków kształcenia, zgłaszanych przez dyrektorów szkół ponadgimnazjalnych z terenu Miasta Łomży i Powiatu Łomżyńskiego.
9. Koniecznym wydaje się podjęcie działań na rzecz zniwelowania dużego niedopasowania struktury podaży pracy do popytu na nią, na obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Łomży, poprzez podjęcie działań informacyjno – promocyjnych i szkoleniowych podnoszących świadomość społeczności bezrobotnych w zakresie korzyści płynących z podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.
10. Ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych powinien być jednym z argumentów na rzecz rozwoju edukacyjnego i usług edukacyjnych – szkolnych i poza szkolnych – na obszarze działania Urzędu Pracy w Łomży.